

Αριθμός 299/2015

**Η Επιτροπή Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας
(άρθρο 52 του π.δ/τος 18/1989, όπως ισχύει)**

.....
Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α
Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινομένης αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (υπ' αριθμ. 1395839/2015 ειδικό γραμμάτιο παραβόλου, σειράς Α').

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή - η οποία κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 28.8.2015 - ζητείται να ανασταλεί η εκτέλεση της απόφασης ΔΜΕΒΟ/Α/Φ.7.49.13/177642/1854/19.8.2015 του Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία ανεκλήθησαν: (i) η απόφαση Δ8-Α/Φ.7.49.13/2809/349/10.2.2012, που υπογράφει, με εντολή Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών του Υπουργείου, περί της εγκρίσεως της τεχνικής μελέτης του υποέργου «Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Σκουριών» του έργου «Μεταλλευτικές – Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας» της εταιρείας με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Ανώνυμη Εταιρεία Μεταλλείων και Βιομηχανίας Χρυσού» και τον διακριτικό τίτλο «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.», στον Δήμο Αριστοτέλη, Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής, (ii) η απόφαση Δ8-Α/Φ.7.49.13/30258ΠΕ/5159ΠΕ/10.2.2012 της ίδιας Αρχής, περί της εγκρίσεως της τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης του υποέργου «Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Ολυμπιάδας» του ανωτέρω έργου, εκτός από το τμήμα αυτής που αφορά τις εργασίες αποκατάστασης του χώρου απόθεσης των παλαιών τελμάτων, καθώς και στη λειτουργία των υφισταμένων εγκαταστάσεων εμπλουτισμού μικτών θειούχων – μεταλλευμάτων στην περιοχή Ολυμπιάδας του Δήμου Αριστοτέλη, και (iii) οι αποφάσεις της ίδιας αρχής Δ8-Α/Φ.7.49.13/ 4005/665/12.4.2013 ("Έγκριση

Αριθμός 299/2015

Προσαρτήματος 4: «ΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΣΚΟΥΡΙΩΝ» της Τεχνικής Μελέτης του [ανωτέρω] υποέργου «Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Σκουριών»), Δ8-Α/Φ.7.49.13/23577πε/4349πε/16.1.2014 ("Έγκριση Συμπληρωματικής Τεχνικής Μελέτης Βοηθητικών Εγκαταστάσεων και Υποδομών Εξυπηρέτησης των Εργασιών της Περιόδου Προπαρασκευής του [ως άνω] υποέργου «Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Σκουριών»), Δ8-Α/Φ.7.49.13/13285/3315/17.9.2014 ("Έγκριση Προσαρτήματος 3: «ΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΥΠΟΕΡΓΟΥ ΣΚΟΥΡΙΩΝ – ΦΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΙ ΑΠΟΘΕΣΗΣ ΤΕΛΜΑΤΩΝ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΣΚΟΥΡΙΩΝ» της Τεχνικής Μελέτης του [ιδίου] υποέργου «Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Σκουριών») και Δ8-Α/Φ.7.49.13/22849/4170/20.12.2013 ("Έγκριση Προσαρτήματος 4: «ΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΧΩΡΟΥ ΑΠΟΘΕΣΗΣ ΚΟΚΚΙΝΟΛΑΚΚΑ» του [προμνησθέντος] υποέργου «Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Ολυμπιάδας»), «καθώς», κατά τα επί λέξει αναφερόμενα στην πρώτη προσβαλλόμενη υπουργική απόφαση, «και κάθε άλλη έγκριση ή άδεια, η οποία ερείδεται επί των ανακαλούμενων αποφάσεων». Ζητείται, επίσης, να ανασταλεί η εκτέλεση του εγγράφου 12237/20.8.2015 της Προϊσταμένης της Επιθεώρησης Βορείου Ελλάδος του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων προς την ανωτέρω εταιρεία, με το οποίο διατάσσεται η άμεση διακοπή όλων των εργασιών που αναφέρονται και προβλέπονται στις μελέτες, οι εγκριτικές αποφάσεις των οποίων ανακαλούνται, κατά τα προεκτεθέντα, εν όλω ή εν μέρει με την πρώτη προσβαλλόμενη υπουργική απόφαση, καθώς και κάθε άλλη εργασία αναφερομένη ή προβλεπόμενη σε εγκριτική πράξη ή άδεια ερειδομένη επί των ανακαλουμένων με την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση πράξεων. Κατά των ανωτέρω δύο προσβαλλομένων πράξεων έχει ασκηθεί και αίτηση ακυρώσεως, για την εκδίκαση της οποίας ορίσθηκε δικάσιμος ενώπιον της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας η 2.10.2015.

Αριθμός 299/2015

3. Επειδή, στο άρθρο 52 του π.δ/τος 18/1989 (Α΄ 8) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Επιτροπή που συγκροτείται κάθε φορά από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας και απαρτίζεται από τον ίδιο ή το νόμιμο αναπληρωτή του, τον εισηγητή της υπόθεσης και ένα σύμβουλο, μπορεί, μετά από αίτηση εκείνου που άσκησε αίτηση ακυρώσεως, να αναστείλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, με συνοπτικά αιτιολογημένη απόφαση, η οποία εκδίδεται σε συμβούλιο. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ή του αρμοδίου Τμήματος μπορεί να εισάγει αίτηση, λόγω της σπουδαιότητας των ζητημάτων που ανακύπτουν, στην Επιτροπή υπό πενταμελή σύνθεση» (παρ. 2 εδαφ. α΄ και β΄) και «Η αίτηση αναστολής γίνεται δεκτή, όταν κρίνεται ότι η άμεση εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης θα προκαλέσει στον αιτούντα βλάβη ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη σε περίπτωση ευδοκίμησης της αίτησης ακυρώσεως. Η αίτηση όμως μπορεί να απορριφθεί, αν κατά τη στάθμιση της βλάβης του αιτούντος, των συμφερόντων τρίτων και του δημόσιου συμφέροντος κρίνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την αποδοχή θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια του αιτούντος» (παρ. 6).

4. Επειδή, με το από 15.9.2015 υπόμνημα ζητεί παραδεκτώς την απόρριψη της κρινομένης αιτήσεως ο Δήμος Αριστοτέλη, ο οποίος έχει ασκήσει την από 14.9.2015 παρέμβαση στην δίκη επί της αιτήσεως ακυρώσεως. Εξάλλου, με το από 15.9.2015 κοινό υπόμνημα ζητούν την απόρριψη της κρινομένης αιτήσεως ο Αγροτικός Δασικός Συνεταιρισμός Μ. Παναγίας και άλλοι οκτώ (8) σύλλογοι και σωματεία, που έχουν ασκήσει την από 9.9.2015 παρέμβαση στην δίκη επί της αιτήσεως ακυρώσεως. Οι εν λόγω έχουν, κατά τους ισχυρισμούς τους, ως καταστατικούς σκοπούς, μεταξύ άλλων, την προστασία του περιβάλλοντος και την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής του έργου «Μεταλλευτικές – Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας», προβάλλουν δε ήδη βλάβη του περιβάλλοντος από την συνέχιση των εργασιών της εταιρείας Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. σε περίπτωση αναστολής της εκτέλεσης των προσβαλλομένων πράξεων. Εν όψει των ήδη

Αριθμός 299/2015

κριθέντων με προηγούμενες αποφάσεις του Δικαστηρίου σε υποθέσεις που αφορούν το ανωτέρω έργο (ΣΤΕ 551/2015 και 3116/2015), παραδεκτώς ζητούν την απόρριψη της αιτήσεως ο ως άνω Αγροτικός Δασικός Συνεταιρισμός Μ. Παναγίας, ο Αλιευτικός Σύλλογος Δήμου Αριστοτέλη, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ιερισσού «Κλειγένης», ο Σύλλογος Γυναικών Ιερισσού και ο Σύλλογος Φίλοι του Περιβάλλοντος Ιερισσού (με αριθμούς 1,2,3,6 και 8 στο υπόμνημα) ενώ απαραδέκτως ζητείται η απόρριψη της αιτήσεως από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Μ. Παναγίας, τον Πολιτιστικό Σύλλογο Νέων Ρόδων «Προσφυγική Αναγέννηση», τον Σύλλογο Γυναικών Μ. Παναγίας και το Σωματείο Επαγγελματιών Ουρανούπολης Χαλκιδικής (με αριθμούς 4,5,7 και 9 στο υπόμνημα), οι οποίοι δεν προσκόμισαν στο Δικαστήριο επικυρωμένα αντίγραφα των καταστατικών τους, ώστε να ελεγχθεί ο νομικός δεσμός τους με τις προσβαλλόμενες πράξεις.

5. Επειδή, κατά τα προκύπτοντα από τα στοιχεία του φακέλου, οι προσβαλλόμενες πράξεις αφορούν στην δραστηριότητα της εκμετάλλευσης των μεταλλείων Κασσάνδρας, η οποία αναπτύσσεται στην ανατολική ακτή της Χαλκιδικής εντός των διοικητικών ορίων των Δήμων Αρναίας, Παναγίας και Σταγείρων – Ακάνθου και ήδη Δήμου Αριστοτέλη. Η μεταλλευτική δραστηριότητα στην εν λόγω περιοχή ανάγεται στις αρχές της κλασικής αρχαιότητας. Στη σύγχρονη εποχή η εκμετάλλευση των μεταλλείων είχε αρχικώς παραχωρηθεί στην Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Χημικών Προϊόντων & Λιπασμάτων, η οποία το 1953 εκμεταλλεύθηκε το υπόγειο μεταλλείο του Μαντέμ Λάκκου και εν συνεχεία το υπόγειο μεταλλείο των Μαύρων Πετρών, ενώ κατασκεύασε εργοστάσιο εμπλουτισμού στο Στρατώνι και διαμόρφωσε λιμενικές εγκαταστάσεις για τη μεταφορά των παραγόμενων προϊόντων. Το 1972 η δραστηριότητα επεκτάθηκε και στην Ολυμπιάδα με την εκμετάλλευση του χρυσοφόρου κοιτάσματος και την κατασκευή μονάδας κατεργασίας των παραγόμενων προϊόντων που προωθούνταν στις λιμενικές εγκαταστάσεις Στρατωνίου. Η εταιρεία αυτή λόγω ζημιών τέθηκε σε ειδική εκκαθάριση το 1991 υπό το καθεστώς του ν. 1892/1990. Μετά από δύο άγονους διαγωνισμούς, η συγκεκριμένη

Αριθμός 299/2015

οικονομική μονάδα των μεταλλείων Κασσάνδρας αποκτήθηκε τελικώς από την εταιρεία TVX GOLD Inc., την οποία υποκατέστησε στην υπογραφή της σχετικής σύμβασης η θυγατρική της TVX Hellas Ανώνυμη Εταιρεία Μεταλλείων και Βιομηχανίας Χρυσού. Η σύμβαση που υπεγράφη, αφορούσε την μεταβίβαση του συνόλου του ενεργητικού των εν λόγω μεταλλείων και κυρώθηκε με το ν. 2436/1996 (Α' 192), ενώ με το π.δ. 266/1996 (Α' 192) εγκρίθηκε η εισαγωγή κεφαλαίων από το εξωτερικό υπέρ της εν λόγω εταιρείας, προκειμένου να υλοποιήσει σχέδιο επένδυσης των μεταλλείων. Εκδόθηκαν σχετικώς, και κατόπιν εκπονήσεως Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), η Κοινή Υπουργική Απόφαση (Κ.Υ.Α.) 45129/14.1.1999 περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων Στρατωνίου, που περιελάμβαναν τα υπόγεια μεταλλεία Μαύρων Πετρών και Μαντέμ Λάκκου, το εργοστάσιο εμπλουτισμού και συνοδά έργα, καθώς και η απόφαση 110005/18.9.2000 του Γενικού Γραμματέα του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων των εγκαταστάσεων παραγωγής χρυσού στην Ολυμπιάδα. Η τελευταία αυτή πράξη ακυρώθηκε με την 613/2002 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, με την οποία κρίθηκε ότι, εν όψει της Μ.Π.Ε. που είχε τότε υποβληθεί, το αδειοδοτούμενο έργο αντίκειται στην αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης λόγω της επαπειλούμενης βλάβης στις δασικές εκτάσεις και τα υδατορεύματα, καθώς και των περιβαλλοντικών κινδύνων που ενείχε η επιλεγείσα μεταλλουργική μέθοδος (συνδυασμένη εφαρμογή βιοξειδώσεως και υδατικής οξειδώσεως υπό πίεση) λόγω της δημιουργίας αερίων κυανιούχων ενώσεων και της ανάγκης μεταφοράς μεγάλων ποσοτήτων διαλύματος αρσενικού. Μετά την ακύρωση της εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων, με τις 614 - 615/2002 αποφάσεις της Ολομελείας ακυρώθηκαν οι αποφάσεις των δασικών υπηρεσιών περί διανοίξεως δασικών οδών για την εξυπηρέτηση της ως άνω εκμετάλλευσης και η απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, με την οποία εγκρίθηκε, από πλευράς αρχαιολογικού νόμου, η χωροθέτηση του έργου, αντιστοίχως. Ακολούθως, η ως άνω εταιρεία επιχείρησε την επέκταση των

Αριθμός 299/2015

εγκαταστάσεων Στρατωνίου και ειδικότερα την επέκταση της εξόρυξης στο κοίτασμα Μαύρων Πετρών εντός των ορίων του οικισμού και σε ένα τμήμα της κάτω από τον δομημένο οικισμό Στρατονίκης χωρίς να υποβάλει νέα Μ.Π.Ε. Οι σχετικώς εκδοθείσες πράξεις ακυρώθηκαν με την 3615/2002 απόφαση της Ολομελείας, καθ' όσον δεν στηρίζονταν σε νέα έγκριση περιβαλλοντικών όρων για το τμήμα της επέκτασης, αλλά ούτε είχε αρμοδίως εκδοθεί απόφαση των συναρμόδιων υπουργών που να βεβαιώνει αιτιολογημένα ότι δεν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εν λόγω επέκταση. Η Διοίκηση αποκατέστησε την πλημμέλεια αυτή με την Κ.Υ.Α. 130910/11.2.2003, με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι της επέκτασης της εκμετάλλευσης στο κοίτασμα Μαύρων Πετρών και η οποία αντικαταστάθηκε με την Κ.Υ.Α. 143088/11.4.2005, εν όψει και της μεταβιβάσεως του εν λόγω μεταλλείου στην εταιρεία Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. Η τελευταία αυτή απόφαση και η έγκριση της σχετικής τεχνικής μελέτης προσβλήθηκαν με αιτήσεις ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου από κατοίκους της περιοχής, επ' αυτών δε εκδόθηκαν οι 461-3/2010 απορριπτικές αποφάσεις της Ολομελείας του Δικαστηρίου. Εν τω μεταξύ, η TVX Hellas, εν όψει και της ακυρώσεως των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων, δεν μπόρεσε να υλοποιήσει το επενδυτικό σχέδιο που αποτέλεσε όρο της συναφθείσης με το Δημόσιο συμβάσεως, με αποτέλεσμα την καταγγελία αυτής εκ μέρους του Δημοσίου και τον εξωδικαστικό συμβιβασμό των εκατέρωθεν αξιώσεων. Ο συμβιβασμός κυρώθηκε με το άρθρο 51 του ν. 3220/2004 (Α' 15), με το επόμενο δε άρθρο 52 κυρώθηκε η νέα σύμβαση του Δημοσίου με την εταιρεία Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. (εφεξής «εταιρεία»), βάσει της οποίας το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού των μεταλλείων Κασσάνδρας μεταβιβάστηκε σε αυτή έναντι τιμήματος 11.000.000 ευρώ, επιβλήθηκε δε στην εταιρεία η υποχρέωση να εκπονήσει και να υποβάλει σχέδιο εκμετάλλευσης των μεταλλείων, το οποίο θα μεριμνά ειδικώς για την περιβαλλοντική αποκατάσταση των προγενέστερων εκμεταλλεύσεων και την απασχόληση των εργαζομένων στις λειτουργούσες εκμεταλλεύσεις.

Αριθμός 299/2015

Προς εκπλήρωση της συμβατικής της υποχρέωσης η εταιρεία υπέβαλε ολοκληρωμένο επενδυτικό σχέδιο ανάπτυξης των μεταλλείων Κασσάνδρας, επί του οποίου γνωμοδότησε θετικά η Διεύθυνση Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών του Υπουργείου Ανάπτυξης με το από 27.3.2006 έγγραφό της. Ακολούθως, κινήθηκε η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης για την αξιοποίηση των κοιτασμάτων Ολυμπιάδας, Μαύρων Πετρών και Σκουριών με την υποβολή Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.), συνοδευόμενης από ειδική μελέτη απογραφής κατάστασης περιβάλλοντος της περιοχής, εν συνεχεία δε, κατόπιν εκπονήσεως Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), η οποία περιελάμβανε Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων και συνοδεύταν από ειδική μελέτη για την «Απομάκρυνση, καθαρισμό & αποκατάσταση χώρου απόθεσης παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας», και αφού η Διοίκηση έλαβε υπ' όψιν τις γνωμοδοτήσεις των αρμοδίων υπηρεσιών και τα πορίσματα της διαβούλευσης, καθώς και τις θέσεις της εταιρείας επ' αυτών, εκδόθηκε η Κ.Υ.Α. 201745/26.7.2011, με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι του έργου, καταργουμένων των προϋφισταμένων εγκρίσεων και αδειών των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων Στρατωνίου. Ειδικότερα, το επενδυτικό σχέδιο αφορά στην εκμετάλλευση των κοιτασμάτων Ολυμπιάδας, Σκουριών και Μαύρων Πετρών των μεταλλείων Κασσάνδρας, που εκτείνονται εντός συνολικής μεταλλευτικής παραχώρησης 264.000 στρεμμάτων, μέσω καθετοποιημένης διαδικασίας παραγωγής συμπυκνωμάτων μολύβδου, ψευδαργύρου, πυριτών, χαλκού/χρυσού, καθώς και μεταλλικού χρυσού, χαλκού και αργύρου, τα οποία θα διοχετεύονται στην αγορά από τις λιμενικές εγκαταστάσεις Στρατωνίου, καθώς και στην αποκατάσταση των χώρων απόθεσης παλαιών τελμάτων της Ολυμπιάδας. Η επένδυση εκλαμβάνεται ως ενιαία και αδιαίρετη και συνίσταται σε επεμβάσεις σε υφιστάμενες και νέες μεταλλευτικές εγκαταστάσεις, καθώς και σε μέτρα περιβαλλοντικής αποκατάστασης προγενέστερων εκμεταλλεύσεων. Για το σκοπό αυτό στο έργο ενσωματώνονται οι υφιστάμενες μεταλλευτικές εγκαταστάσεις Στρατωνίου, οι οποίες ήδη λειτουργούν με εγκεκριμένους

Αριθμός 299/2015

περιβαλλοντικούς όρους, και οι αντίστοιχες της Ολυμπιάδας που είναι ανενεργείς. Το σχέδιο περιλαμβάνει τα εξής υποέργα: 1) Υποέργο Ολυμπιάδας: Ανάπτυξη υφισταμένου μεταλλείου χρυσοφόρου κοιτάσματος με υπόγεια εκμετάλλευση, επαναλειτουργία του υφισταμένου εργοστασίου εμπλουτισμού για περιορισμένο χρονικό διάστημα, κατασκευή σήραγγας προσπέλασης που θα συνδέει το υπόγειο μεταλλείο με τις εγκαταστάσεις του Μαντέμ Λάκκου, αποκατάσταση χώρου απόθεσης παλαιών τελμάτων και λοιπά συνοδά έργα. 2) Υποέργο Σκουριών: Εκμετάλλευση νέου χρυσοφόρου-χαλκούχου κοιτάσματος με συνδυασμό επιφανειακής και υπόγειας εκμετάλλευσης, κατασκευή εργοστασίου εμπλουτισμού, δημιουργία χώρου απόθεσης αδρανών εξορυκτικών αποβλήτων και λοιπά συνοδά έργα. 3) Υποέργο Μαύρων Πετρών – Μαντέμ Λάκκου: Ανάπτυξη υφισταμένου μεταλλείου με υπόγεια εκμετάλλευση, υφιστάμενο εργοστάσιο εμπλουτισμού που θα λειτουργήσει για περιορισμένο χρονικό διάστημα, νέο εργοστάσιο εμπλουτισμού, εγκατάσταση απόθεσης στερεών αποβλήτων στον χείμαρρο Κοκκινόλακκα και λοιπά συνοδά έργα. 4) Υποέργο μεταλλουργίας Μαντέμ Λάκκου: Κατασκευή εργοστασίου μεταλλουργίας για την παραγωγή χρυσού, αργύρου και χαλκού που θα λειτουργεί με τη μέθοδο της ακαριαίας τήξης (βλ. κατωτέρω). 5) Υποέργο επέκτασης λιμενικών εγκαταστάσεων Στρατωνίου. Η συνολική έκταση της επιφάνειας του εδάφους που καταλαμβάνουν οι υφιστάμενες, νέες και προς αποκατάσταση εγκαταστάσεις ανέρχεται σε 3.315 στρέμματα και δεν εμπίπτει, κατά την ανωτέρω πράξη περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων, ούτε σε ειδικά προστατευόμενες ζώνες του δικτύου Natura ούτε σε περιοχές αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Βασικές επιλογές του σχεδιασμού, όπως προκύπτει από την μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, είναι, μεταξύ άλλων: α) η χρήση της μεθόδου της υπόγειας, κατά βάση, εκμετάλλευσης, με την οποία επιτυγχάνεται η ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών οχλήσεων, β) η κατασκευή υπόγειας στοάς για την μεταφορά των προϊόντων και αποβλήτων από την Ολυμπιάδα στον Μαντέμ Λάκκο, κατά τρόπο ώστε αφ' ενός να απελευθερώνεται η δημόσια οδός που

Αριθμός 299/2015

χρησιμοποιούνταν για τις μεταφορικές ανάγκες των υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων, η οποία επιβάρυνε τόσο το πολιτιστικό όσο και το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον της περιοχής και αφ' ετέρου να αποτρέπεται η διατάραξη του Τόπου Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ.) «Όρος Στρατωνικό-Κορυφή Σκαμνί» που βρίσκεται στην άμεση περιοχή των έργων, γ) η χωρική συγκέντρωση του μεγαλύτερου μέρους των δραστηριοτήτων στην περιοχή του Μαντέμ Λάκκου όπου βρίσκεται η βιομηχανική ζώνη που θεσμοθετήθηκε με το από 18.10.1979 π.δ/γμα και η παύση λειτουργίας και αποκατάσταση παλαιών εργοστασίων και χώρων απόθεσης στις περιοχές Ολυμπιάδας και Στρατωνίου, ώστε να επιτυγχάνεται γεωγραφικός περιορισμός των περιβαλλοντικών οχλήσεων και εξυγίανση των περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών, και δ) η υιοθέτηση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών που έχουν αναπτυχθεί σε όλες τις εκφάνσεις της επίμαχης δραστηριότητας (εξόρυξη, μέθοδος μεταλλουργίας, διαχείριση αποβλήτων, υδάτων, μείωση εκπομπών, κατασκευή χώρων απόθεσης κ.λπ.). Ως απαραίτητη προϋπόθεση για την αξιοποίηση των παραγομένων συμπυκνωμάτων πυριτών Ολυμπιάδας και χαλκού-χρυσού Σκουριών στο νέο εργοστάσιο μεταλλουργίας, που εγκαθίσταται εντός της βιομηχανικής ζώνης Στρατονίκης-Στρατωνίου (ανωτέρω υποέργο 4), τίθεται η εφαρμογή της πυρομεταλλουργικής μεθόδου ακαριαίας τήξης (flash smelting), αποκλεισμένης της χρήσης κυανίου ή ενώσεων του κατά τη λειτουργία της μεταλλουργίας. Με την εγκριτική των περιβαλλοντικών όρων απόφαση τίθενται γενικοί όροι για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων που αναμένεται να προκληθούν τόσο στο φυσικό (αέρας, επιφανειακά, υπόγεια και θαλάσσια ύδατα, έδαφος, χλωρίδα/πανίδα), όσο και στο ανθρωπογενές περιβάλλον (οικισμοί, αρχαιολογικοί χώροι) καθώς και ειδικοί όροι για κάθε υποέργο με ιδιαίτερη έμφαση στη διαχείριση των αποβλήτων. Επίσης υπάρχει πρόβλεψη για τη σταδιακή αποκατάσταση των περιοχών κατά τη διάρκεια λειτουργίας της εκμετάλλευσης και τίθενται γενικοί και ειδικοί, ανά υποέργο, όροι προς διασφάλιση της επιτυχούς περιβαλλοντικής αποκαταστάσεως, μεταξύ των

Αριθμός 299/2015

οποίων και η ύπαρξη πυκνότητας φυτοκάλυψης 80% για 3 συνεχόμενα έτη (βλ. όρους δ3.1 επ. και κυρίως δ3.11), με προτεραιότητα στην αποκατάσταση των ιστορικών αποθέσεων και λιμνών τελμάτων (βλ. όρο δ1.41). Κατά την αποκατάσταση των περιοχών λαμβάνεται υπ' όψιν το συνολικό σχέδιο ρύθμισης των μετα-μεταλλευτικών χρήσεων γης των περιοχών επέμβασης, το οποίο εκπονείται από την προβλεπόμενη στον όρο δ1.39 Επιστημονική Επιτροπή Ελέγχου Τήρησης των Περιβαλλοντικών Όρων και εξετάζει τη δυνατότητα ένταξης εγκαταστάσεων και περιοχών σε πρόγραμμα αξιοποίησής τους από την τοπική κοινωνία, με ειδική δε μελέτη του φορέα εκμετάλλευσης καθορίζονται τα τεχνικοοικονομικά στοιχεία για την επανένταξη των περιοχών επέμβασης στις προβλεπόμενες από το ρυθμιστικό σχέδιο χρήσεις (βλ. όρους δ3.4 και δ3.6). Περαιτέρω, οργανώνεται ειδικό πρόγραμμα παρακολούθησης του έργου και της ποιότητας του περιβάλλοντος με αναλυτική καταγραφή των μεταβλητών που θα καταγράφονται για κάθε υποέργο και για κάθε περιβαλλοντικό μέσο (ατμόσφαιρα, ύδατα επιφανειακά/υπόγεια/θαλάσσια, έδαφος, ακουστικό περιβάλλον, δονήσεις/ακτινοβολίες, χλωρίδα/πανίδα) και καθορισμό της συχνότητας των μετρήσεων, τα σχετικά δε στοιχεία, πέραν της υποβολής τους στις αρμόδιες υπηρεσίες, δημοσιοποιούνται αμέσως στο διαδίκτυο, ώστε να είναι προσιτά στο ευρύ κοινό, ενώ ετησίως ο οικείος Δήμος ενημερώνεται για την πορεία του έργου με ειδική έκθεση περιβαλλοντικής παρακολούθησης (βλ. όρους δ4.6 και δ4.11.ii-iii). Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στο μηχανισμό ελέγχου της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων, προς τούτο δε προβλέπεται η σύσταση, με κοινή υπουργική απόφαση, Επιστημονικής Επιτροπής Ελέγχου Τήρησης των Περιβαλλοντικών Όρων με συμμετοχή και εκπροσώπου του δήμου όπου υπάγεται το έργο, η οποία θα ελέγχει, μέσω των ετήσιων εκθέσεων που θα εκπονεί ο φορέας του έργου και των τεχνικών μελετών και των αποτελεσμάτων των αναλύσεων που κατατίθενται στις αρμόδιες υπηρεσίες, τον τρόπο υλοποίησης της προσβαλλόμενης απόφασης, αλλά και εσωτερικής Επιστημονικής Ομάδας Ελέγχου Τήρησης των Περιβαλλοντικών Όρων που υποχρεούται να συστήσει προς το σκοπό

Αριθμός 299/2015

αυτό ο φορέας του έργου (βλ. περιβαλλοντικούς όρους δ1.39 και δ1.40). Σε συμφωνία δε με την αρχή της περιβαλλοντικής ευθύνης, επιβάλλεται η κατάθεση εγγυητικής επιστολής καθώς και υποχρεωτική και πρόσθετη ασφαλιστική κάλυψη, ενώ προβλέπεται και η υποχρέωση τροποποίησης των περιβαλλοντικών όρων ή προσθήκης νέων σε περίπτωση που δημιουργηθούν σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Ειδικοί περιβαλλοντικοί όροι έχουν τεθεί προς διασφάλιση της κοινωνικής διάστασης της επίμαχης δραστηριότητας και της διοχέτευσης των κοινωνικοοικονομικών ωφελειών, κατά βάση, προς την τοπική κοινωνία (βλ. δ1.32, δ1.37, δ1.38, δ3.4). Εξ άλλου, αιτήσεις ακυρώσεως κατοίκων και φορέων της περιοχής κατά της ανωτέρω Κοινής Υπουργικής Αποφάσεως περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων του έργου απερρίφθησαν ως αβάσιμες με τις αποφάσεις 1492/2013, 549/2015 και 551/2015 του Ε΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας.

6. Επειδή, μετά την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων του έργου «Μεταλλευτικές – Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας», εγκρίθηκαν, κατά τις διατάξεις της μεταλλευτικής νομοθεσίας (Μεταλλευτικός Κώδικας, ν.δ. 210/1973, Α΄ 277, όπως ισχύει, Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών [Κ.Μ.Λ.Ε.], απόφαση Δ7/Α/οικ. 12050/2223/23.5.2011, ΦΕΚ Β΄ 1227), μεταξύ άλλων, οι τεχνικές μελέτες των υποέργων «Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Σκουριών» και «Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Ολυμπιάδας» του ανωτέρω έργου (αποφάσεις Δ8-Α/Φ.7.49.13/2809/249/10.2.2012 και Δ8-Α/Φ.7.49.13/30258ΠΕ/5159ΠΕ/10.2.2012 αντιστοίχως, που υπογράφει, με εντολή του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής [Υ.Π.Ε.Κ.Α.], ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών του Υπουργείου, βλ. ανωτέρω σκέψη 2). Με τις αποφάσεις αυτές εγκρίνονται ορισμένα από τα υποβληθέντα προσαρτήματα μελετών, ενώ περαιτέρω με την προμνησθείσα απόφαση περί της εγκρίσεως της τεχνικής μελέτης των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων Ολυμπιάδας προβλέπονται, ως «ειδικοί όροι» και τα εξής: «Β.9.

Αριθμός 299/2015

Μεταλλουργία. Όσον αφορά στη μεταλλουργική επεξεργασία του συμπυκνώματος πυριτών, που περιγράφεται γενικά στη συνημμένη μελέτη, να εξειδικευθεί και συμπληρωθεί σε επίπεδο μελέτης εφαρμογής (engineering). Προς τούτο: α. Να εκτελεσθεί πρόγραμμα δοκιμών σε κατάλληλη ημιβιομηχανική μονάδα, επί τόπου του έργου, β. Να υποβληθούν στην αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΚΑ προς έγκριση, ως Προσάρτημα 6 του όρου Γ.3 της παρούσας, οι ειδικές μελέτες που θα αφορούν κάθε μία από τις μοναδιαίες διεργασίες που συνιστούν την ολοκληρωμένη μεταλλουργική μέθοδο επεξεργασίας». Ορίζεται ότι οι εν λόγω μελέτες θα βασίζονται στα αποτελέσματα του προγράμματος δοκιμών, αλλά και στις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν από την Υπηρεσία με την από 2.12.2000 γνωμοδότησή της επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του συνολικού έργου και το από 7.10.2011 έγγραφό της επί της τεχνικής μελέτης, ενώ ο φορέας της εκμετάλλευσης θα έπρεπε να αντιμετωπίσει τα ζητήματα της συντομότερης δυνατής έναρξης της φάσης Λειτουργίας Β του έργου, της αναλογίας των τεχνικών μέσων αξιοποίησης με τη σπουδαιότητα των κοιτασμάτων Ολυμπιάδας και Σκουριών, της περιεκτικότητας σε ανεπιθύμητα συστατικά της τροφοδοσίας της μεταλλουργίας, καθώς και της εύρυθμης λειτουργίας της ακολουθούσης την τήξη παραγωγικής διαδικασίας με κριτήρια την παραγωγή ποιοτικών και εμπορεύσιμων προϊόντων (Β9.β). Συναφώς δε ετέθη ως όρος (υπό Γ.3) η υποβολή προς έγκριση, εντός τριών ετών, των προσαρτημάτων των λοιπών τμημάτων του ως άνω υποέργου Ολυμπιάδας, μεταξύ των οποίων η τεχνική μελέτη της μεταλλουργικής μονάδας χαλκού, χρυσού και θειικού οξέος Μαντέμ Λάκκου (Προσάρτημα 6). Εξ άλλου, αντίστοιχοι όροι περιλαμβάνονται και στην προμνησθείσα απόφαση περί εγκρίσεως της τεχνικής μελέτης των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων Σκουριών (όροι Β6.1 και Β.6.2), η οποία επίσης προβλέπει (όρος Γ.3) την υποβολή προς έγκριση εντός της ίδιας προθεσμίας της τεχνικής μελέτης της μεταλλουργικής μονάδας χαλκού, χρυσού και θειικού οξέος Μαντέμ Λάκκου, ως προσάρτημα 5.

Αριθμός 299/2015

7. Επειδή, με την με αρ. πρωτ. 23506/22.12.2014 αίτηση η εταιρεία Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. υπέβαλε, σε συμμόρφωση με τον ως άνω όρο Γ.3 των αποφάσεων περί εγκρίσεως των τεχνικών μελετών των υποέργων Ολυμπιάδας και Σκουριών, το Προσάρτημα (με αριθμούς 6 και 5, αντιστοίχως) με τίτλο «Τεχνική Μελέτη Μεταλλουργικής Μονάδας Χαλκού, Χρυσού και Θειικού Οξέος Μαντέμ Λάκκου». Με την πράξη ΔΜΕΒΟ/Α/Φ.5.1.6/οικ. 175135/1047/28.4.2015 πράξη του Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας η μελέτη του ως άνω προσαρτήματος επεστράφη στην εταιρεία προκειμένου να συμπληρωθεί και να διορθωθεί και, εν συνεχεία, να υποβληθεί εκ νέου προς έγκριση, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που παρατίθενται στην πράξη αυτή. Ειδικότερα, στο έγγραφο αυτό διαλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, ότι το Προσάρτημα δεν είναι σύμφωνο με τους όρους Β.9 και Β.6 των εγκρίσεων των τεχνικών μελετών των υποέργων Ολυμπιάδας και Σκουριών, αντιστοίχως, «ιδίως εκ του γεγονότος ότι δεν έχει εκτελεστεί πρόγραμμα δοκιμών σε κατάλληλη ημιβιομηχανική κλίμακα, επί τόπου του έργου. Εξ αυτών και από τα κατωτέρω αναφερόμενα, δεν κρίνεται σκόπιμη η ενδεδειγμένη και ακριβής επεξεργασία όλων των υποβληθέντων στοιχείων και ειδικότερα αυτών που αναφέρονται στη μεθοδολογία επεξεργασίας των συμπυκνωμάτων Ολυμπιάδας και Σκουριών για την παραγωγή τελικών προϊόντων. Παρ' όλα αυτά ενδεικτικά και όχι εξαντλητικά επισημαίνονται και οι κάτωθι ελλείψεις του υποβληθέντος φακέλου...». Ακολουθεί ενδεικτική, σύμφωνα με το έγγραφο, απαρίθμηση των ελλείψεων, καθώς και επικουρικές παρατηρήσεις και εν συνεχεία αναφέρεται ότι γίνεται επιστροφή του φακέλου και τίθεται προθεσμία 45 ημερών προκειμένου να υποβληθεί εκ νέου το προσάρτημα κατόπιν συμπλήρωσεως των ελλείψεων που επισημάνθηκαν, καθώς και οι απόψεις της εταιρείας επί της προόδου υλοποίησης του έργου και ιδίως της κατασκευής και λειτουργίας της επίμαχης μονάδας, υποχρέωση προς την οποία, κατά τις απόψεις του Υπουργείου, η εταιρεία δεν ανταποκρίθηκε ως όφειλε, όπως προκύπτει μεταξύ άλλων από τη μη εκτέλεση των επί τόπου ημιβιομηχανικών δοκιμών,

Αριθμός 299/2015

παρά τη χορήγηση πρόσθετης προθεσμίας 3 ετών με ειδικό όρο των εγκρίσεων των τεχνικών μελετών των δύο ως άνω υποέργων. Σε απάντηση του εγγράφου αυτού η εταιρεία με την με αρ. πρωτ. Α2352/26.5.2015 επιστολή της αντέκρουσε αναλυτικώς τα διαλαμβανόμενα ως ελλείποντα ή ανεπαρκή στοιχεία και επεσήμανε ότι η αρχικώς υποβληθείσα μελέτη της (στις 22.12.2014, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα) ήταν πλήρης και περιείχε όλα τα κατά νόμο προβλεπόμενα στοιχεία προς έγκριση, μεταξύ των οποίων και τα πορίσματα των ημιβιομηχανικών δοκιμών που διενεργήθηκαν, με επιτόπου παραγόμενα συμπυκνώματα μεταλλεύματος, από την εταιρεία πάροχο της τεχνογνωσίας Outotec στις εγκαταστάσεις της, σε πλήρη συμφωνία με τα προβλεπόμενα στις τεχνικές μελέτες των υποέργων Ολυμπιάδας και Σκουριών. Τους ισχυρισμούς περί πληρότητας και νομιμότητας της αρχικώς υποβληθείσας μελέτης της επανέλαβε η εταιρεία και με την από 12.6.2015 «εξώδικη δήλωση» προς την Υπηρεσία (αρ. πρωτ. Υπουργείου 177643/12.6.2015).

8. Επειδή, μετά ταύτα, εκδόθηκε η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση ΔΜΕΒΟ/Α/Φ.7.49.13/177642/1854/19.8.2015 του Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Κατά τα αναφερόμενα στο προοίμιό της, «Έχοντας υπόψη ... 8. Το γεγονός ότι, ήδη κατά τη διαβούλευση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου, η πυρομεταλλουργική μέθοδος της ακαριαίας τήξης (Flash Smelting) παρουσιάστηκε ως το απόλυτο συγκριτικό περιβαλλοντικό και τεχνικοοικονομικό πλεονέκτημα του επενδυτικού σχεδίου, αποκλειόμενης ρητά της χρήσης κυανίου ή των ενώσεων του κατά τη λειτουργία της μεταλλουργίας. Μάλιστα, στην εκδοθείσα ΑΕΠΟ [Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, ΚΥΑ 201745/26.7.2011, ανωτέρω σκέψη 5] ... τέθηκαν σαφείς, αυστηροί και απαρέγκλιτοι όροι για την εφαρμογή της μεθόδου στο υπό κατασκευή εργοστάσιο μεταλλουργίας στο Μαντέμ Λάκκο προς παραγωγή χαλκού, χρυσού και αργύρου από α) τα συμπυκνώματα χαλκού - χρυσού χαλκού Σκουριών, β) χρυσοφόρων πυριτών Ολυμπιάδας. Συνεπώς, η ανάπτυξη των δύο υποέργων α) Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις

Αριθμός 299/2015

Σκουριών και β) Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Ολυμπιάδας συναρτάται απόλυτα και αναπόδραστα με την εγκατάσταση και λειτουργία του εργοστασίου Μεταλλουργίας στο Μαντέμ Λάκκο το οποίο θα τροφοδοτείται με τα συμπυκνώματα των μονάδων εμπλουτισμού των δύο υποέργων. 9. Το γεγονός ότι η εκμεταλλεύτρια εταιρεία με την υποβληθείσα ΜΠΕ [Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων] (κεφ. 5.5.2 της ΜΠΕ) γνωστοποίησε στην αδειοδοτούσα αρχή ότι "Ως προς την εφαρμοσιμότητα της μεθόδου της ακαριαίας τήξης στην κατεργασία του μίγματος συμπυκνώματος πυριτών Ολυμπιάδος και συμπυκνώματος χαλκού επιβεβαιώθηκε με την εκτέλεση μεγάλης κλίμακας πιλοτικών δοκιμών σε αντιπροσωπευτικά δείγματα πυριτών Ολυμπιάδος και συμπυκνώματος χαλκού που εστάλησαν στο ερευνητικό κέντρο της εταιρείας Outotec στο Porì της Φινλανδίας". Η Διοίκηση, μετά ταύτα, διά των αδειοδοτουσών αρχών έθεσε κατά νόμο τους όρους για την προστασία του περιβάλλοντος διά της ΑΕΠΟ, αναπόσπαστο τμήμα της οποίας αποτελεί η υποβληθείσα ΜΠΕ, καθώς και τους όρους για την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων και κατασκευή των σχετικών εγκαταστάσεων μεταξύ άλλων και με τις εγκρίσεις των Τεχνικών Μελετών των Υποέργων: α) Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Σκουριών και β) Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Ολυμπιάδας. Στις δύο παραπάνω Εγκρίσεις, ενόψει των ανωτέρω, η αρμόδια Αρχή (Δ/νση ΜΒΟ – Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών) ως είχε αρμοδιότητα και υποχρέωση εκ του νόμου, μετά και το δημόσιο και επιστημονικό διάλογο που αναπτύχθηκε για την εφαρμοσιμότητα της μεθόδου της ακαριαίας τήξης στα συγκεκριμένης σύστασης μεταλλεύματα και στο συγκεκριμένο έργο και παρά το γεγονός ότι η εκμεταλλεύτρια εταιρεία είχε κατά τα ως άνω γνωστοποιήσει δια της υποβληθείσας ΜΠΕ ότι είχε ήδη πραγματοποιήσει δοκιμές της μεθόδου ακαριαίας τήξης σε ερευνητικό κέντρο της Φινλανδίας, έκρινε ως απολύτως αναγκαίο και έθεσε ως όρο αποβλέποντα στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος και στα δύο υποέργα "Να εκτελεσθεί πρόγραμμα δοκιμών σε κατάλληλη ημιβιομηχανική μονάδα, επί τόπου του έργου" (Όροι Β.6.1 και Β.9.α αντίστοιχα). Επί των όρων αυτών δεν τίθεται θέμα ερμηνείας, καθότι

Αριθμός 299/2015

αναφέρονται σαφέστατα σε δοκιμές σε ημιβιομηχανική μονάδα επί τόπου του έργου - και όχι σε δοκιμές σε ερευνητικό κέντρο ή έστω σε ημιβιομηχανικής κλίμακας δοκιμές επί συμπυκνωμάτων που απλώς παράγονται από επιτόπια μεταλλευτικά δείγματα (γεγονός το οποίο ούτως ή άλλως δεν αποδεικνύεται [ότι] συνέβη εν προκειμένω από την εταιρεία, αφού από κανένα έγγραφο δεν προκύπτει κατά τρόπο αδιαμφισβήτητο ότι τα συμπυκνώματα που υποβλήθηκαν στο φινλανδικό ερευνητικό κέντρο προέρχονταν πράγματι από την κρίσιμη για το έργο περιοχή). Μάλιστα η Διοίκηση δια των αδειοδοτουσών αρχών είχε γνωμοδοτήσει και στο παρελθόν μεταξύ άλλων και επί του θέματος και είχε υποβάλει τις υποδείξεις βελτίωσης με τα υπ' αρ. Δ8/Α/Φ.7.49.13/ 22343/3949/2-12-2010 και Δ8/Α/Φ.7.49.13/οικ. 22997/4114/7-10-2011 έγγραφα της υπηρεσίας. Οι όροι πραγματοποίησης δοκιμών σε ημιβιομηχανική μονάδα επί τόπου του έργου κρίθηκαν από τη Διοίκηση ως απολύτως αναγκαίοι, προκειμένου αφενός να μελετηθεί/διερευνηθεί και πιστοποιηθεί αδιαμφισβήτητα και με όρους που να την συνδέουν με το συγκεκριμένο έργο η εφαρμοσιμότητα, η προσφορότητα και τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης πυρομεταλλουργικής μεθόδου ακαριαίας τήξης και της τεχνολογίας που την υποστηρίζει, αλλά και αφετέρου για να μελετηθούν σε πραγματικές συνθήκες επιτόπου του έργου οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της συγκεκριμένης διεργασίας και ειδικότερα τα παραγόμενα στερεά και υγρά απόβλητα και οι αέριες εκπομπές, η ποσότητα, η φύση, η σύσταση και η επικινδυνότητά τους, καθώς και ο τρόπος διαχείρισης αυτών, ώστε να πιστοποιηθεί ασφαλέστερα ότι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις που έχουν μελετηθεί και αποτυπωθεί στην ΜΠΕ και οι περιβαλλοντικοί όροι που έχουν προβλεφθεί τις αντιμετωπίζουν ικανοποιητικά. 10. Το γεγονός ότι, παρά τα ανωτέρω, η εκμεταλλεύτρια εταιρεία δεν έχει ικανοποιήσει μέχρι σήμερα τους ανωτέρω, τεθέντες για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος όρους και για τα δύο υποέργα, καθώς και τους συνακόλουθους και απόλυτα συναρτώμενους με αυτόν όρους Β.6.2 και Β.9.β αντίστοιχα, προκειμένου να θέσει σε γνώση της Διοίκησης δια των σχετικών δοκιμών, μετρήσεων και

Αριθμός 299/2015

μελετών όλα εκείνα τα στοιχεία που θεώρησε η Αρμόδια Αρχή ως απολύτως απαραίτητα, στο πλαίσιο των εγκρίσεων των σχετικών τεχνικών μελετών των δύο υποέργων. 11. Το γεγονός ότι η Διοίκηση, εκπληρώνοντας την υποχρέωσή της κατά το άρθρο 20 του Συντάγματος ..., επιστρέφοντας τις υποβληθείσες σχετικές τεχνικές μελέτες των δύο υποέργων κάλεσε, μεταξύ άλλων, την εκμεταλλεύτρια εταιρεία να εκθέσει εγγράφως τις απόψεις της επί της προόδου υλοποίησης του έργου "Μεταλλευτικές Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας" και ιδίως επί της προόδου κατασκευής και λειτουργίας του εργοστασίου μεταλλουργίας χαλκού – χρυσού και θειικού οξέος, υποχρέωση στην οποία, από το γεγονός της μη πραγματοποίησης των απαραίτητων επί τόπου ημιβιομηχανικών δοκιμών [προκύπτει ότι] η εταιρεία δεν ανταποκρίθηκε ως όφειλε παρά το πρόσθετο χρονικό διάστημα των τριών ετών που της είχε χορηγηθεί. 12. Το γεγονός ότι, από την από 26-5-2015 με Α.Π.: Α2352 επιστολή της εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε. [ανωτέρω σκέψη 7] προκύπτει η πρόθεσή της να μην συμμορφωθεί με τους προαναφερθέντες όρους περί πραγματοποίησης δοκιμών σε κατάλληλη ημιβιομηχανική μονάδα επί τόπου του έργου, ερμηνεύοντάς τους αβάσιμα και κατά τρόπο αντίθετο προς τη ρητή διατύπωση των αποφάσεων έγκρισης των σχετικών τεχνικών μελετών ως θέτοντες απλώς την υποχρέωσή της για πραγματοποίηση ημιβιομηχανικών δοκιμών σε επιτόπια μεταλλεύματα (και όχι σε κατάλληλη ημιβιομηχανική μονάδα επί τόπου του έργου)». Υπό τα δεδομένα αυτά, η Διοίκηση προέβη στην έκδοση της επίμαχης ανακλητικής απόφασης με την αιτιολογία, η οποία, όπως επί λέξει παρατίθεται στο σώμα της προσβαλλομένης, έχει ως εξής; «Επειδή μέχρι σήμερα και με υπαιτιότητα της εταιρείας Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.Μ.Β.Χ. δεν έχουν συμπληρωθεί οι ελλείψεις της τεχνικής μελέτης "ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΧΑΛΚΟΥ, ΧΡΥΣΟΥ ΚΑΙ ΘΕΙΙΚΟΥ ΟΞΕΟΣ ΜΑΝΤΕΜ ΛΑΚΚΟΥ", που διαπιστώθηκαν και γνωστοποιήθηκαν με τα με αρ. πρωτ. 175135/1047/28-4-2015 και 175136/1048/28-4-2015 έγγραφα της Δ/σης ΜΕΒΟ και συνεπώς δεν έχουν εκπληρωθεί προσηκόντως οι κατά τα ως άνω τεθέντες όροι των

Αριθμός 299/2015

αποφάσεων εγκρίσεως των τεχνικών μελετών των δύο υποέργων. Επειδή με υπαιτιότητα της εταιρείας Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.Μ.Β.Χ. δεν έχουν διενεργηθεί εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών επιτόπιες ημιβιομηχανικές δοκιμές, όπως προβλέπεται και επιβάλλεται με τις εγκρίσεις των οικείων τεχνικών μελετών, όπως ανωτέρω αναλυτικά περιγράφεται και δεν έχει αποδειχθεί η δυνατότητα λυσιτελούς, πρόσφορης και περιβαλλοντικά ασφαλούς χρήσης στο συγκριμένο έργο - και υπό τις δεδομένες τοπικές συνθήκες - της πυρομεταλλουργικής μεθόδου ακαριαίας τήξης (Flash Smelting), η οποία έχει προκριθεί ως ενδεδειγμένη. Επειδή, ενόψει όλων των ανωτέρω, συντρέχει σπουδαίος λόγος δημοσίου συμφέροντος. Μεταξύ των δικαιπρακτικών θεμελίων της υπ' αριθ. 22.138/12-12-2003 Σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της εκμεταλλεύτριας εταιρείας και βασικός γνώμονας για την έγκριση των Τεχνικών Μελετών και την έκδοση των αναγκαίων για την εκτέλεση του έργου – και ιδίως των υποέργων Σκουριών και Ολυμπιάδας - εγκρίσεων, αδειών και λοιπών διοικητικών πράξεων, πέρα από τη συνέχιση της υφιστάμενης μεταλλευτικής δραστηριότητας στην ευρύτερη περιοχή και την κατεπείγουσα ανάγκη αντιμετώπισης των κρίσιμων περιβαλλοντικών κινδύνων για την περιοχή της Χαλκιδικής που συνδέονται με τη μη λειτουργία και συντήρηση των Μεταλλείων Κασσάνδρας, ήταν κυρίως η αξιοποίηση όλων των διευρυμένων και οικονομικά αξιοποιήσιμων κοιτασμάτων των μεταλλείων Κασσάνδρας, μέσω καθετοποιημένης παραγωγής και με τα εχέγγυα προστασίας του περιβάλλοντος, μέσω της χρήσης βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών και ορθών πρακτικών, σύμφωνα με τους εγκριθέντες περιβαλλοντικούς όρους και με την κείμενη σχετική νομοθεσία. Στο πλαίσιο αυτό, η μέθοδος μεταλλουργίας της ακαριαίας τήξης (Flash Smelting) προκρίθηκε ως βασική συνιστώσα του επενδυτικού σχεδίου, η οποία επηρεάζει το συνολικό σχεδιασμό του έργου, τόσο ως προς την αναγκαιότητα εκμετάλλευσης του κοιτάσματος Σκουριών όσο και ως προς τις προβλέψεις για την ποσότητα και την ποιότητα των παραγόμενων αποβλήτων, τον περιβαλλοντικό χαρακτηρισμό και τη

Αριθμός 299/2015

διαχείρισή τους, τα τεχνικοοικονομικά δεδομένα, ισοζύγια τροφοδοσίας και λοιπά στοιχεία του έργου (ΣΤΕ 1492/2013). Ήταν υπ' αυτές τις παραδοχές και τις υποθέσεις υπό τις οποίες εχώρησε από τη Διοίκηση η επιτασσόμενη από τα άρθρα 24, 106 και 22 παρ. 1 του Συντάγματος στάθμιση του αυτοτελώς προστατευόμενου αγαθού του φυσικού περιβάλλοντος, της οικολογικής ισορροπίας και της διαφύλαξης των φυσικών πόρων προς χάρη και των επόμενων γενεών, με τους αναγόμενους στο γενικότερο εθνικό και δημόσιο συμφέρον προστατευόμενους παράγοντες, που σχετίζονται με την οικονομική ανάπτυξη, την αξιοποίηση του εθνικού πλούτου, την ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης και την εξασφάλιση εργασίας στους πολίτες, σύμφωνα με την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης. Με την έννοια αυτή και μόνον υπό τον όρο ότι η προταθείσα από την εταιρεία μέθοδος εκμετάλλευσης των μεταλλείων δύναται λυσιτελώς και κατά τους όρους των τεχνικών μελετών και της ΑΕΠΟ να διασφαλίσει το συμφωνηθέν παραγωγικό αποτέλεσμα της συνολικής εκμετάλλευσης των μεταλλείων Κασσάνδρας, κρίθηκε ως ανεκτή, υπό την προαναφερθείσα στάθμιση των προστατευόμενων αγαθών, η αντικειμενική επιβάρυνση που συνεπάγεται το συνολικό έργο για το φυσικό περιβάλλον. Ως εκ τούτου, η μη εκπλήρωση από την εργολήπτρια εταιρεία των όρων που έχουν τεθεί προς απόδειξη της λυσιτελούς εφαρμογής της πυρομεταλλουργικής μεθόδου ακαριαίας τήξης (Flash Smelting) και δη στις συνθήκες και υπό τα δεδομένα του συγκεκριμένου έργου (με την πραγματοποίηση επιτόπιων ημιβιομηχανικών δοκιμών εφαρμογής), διαφοροποιεί τους όρους στάθμισης των προστατευόμενων αγαθών και θέτει εν αμφιβόλω την εξυπηρέτηση και προαγωγή, δια του συνολικού έργου, του γενικότερου δημοσίου συμφέροντος». Με την δε επίμαχη υπουργική απόφαση ανεκλήθησαν οι περί της εγκρίσεως των τεχνικών μελετών των υποέργων Σκουριών και Ολυμπιάδας αποφάσεις Δ8-Α/Φ.7.49.13/2809/ 349/10.2.2012 και Δ8-Α/Φ.7.49.13/30258ΠΕ/ 5159ΠΕ/10.2.2012 καθώς και οι άλλες εγκριτικές πράξεις και άδειες, οι οποίες ερείδονται επί των εν λόγω ανακαλουμένων (βλ. ανωτέρω σκέψη 2). Προβλέπει, τέλος, η εν λόγω υπουργική απόφαση

Αριθμός 299/2015

την παύση της ισχύος της «εφόσον, σε διάστημα ενός έτους από την έκδοσή της και μετά την υποβολή εκ μέρους της εταιρείας Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.Μ.Β.Χ. των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την έκδοση κάθε αναγκαίας άδειας για την εγκατάσταση και λειτουργία της προβλεπόμενης ως άνω κατάλληλης ημιβιομηχανικής μονάδας επί τόπου του έργου (συμπεριλαμβανομένης και κάθε αναγκαίας άδειας για την εξαγωγή του αναγκαίου συμπυκνώματος), διαπιστωθεί ότι πληρώθηκαν οι τεθέντες υπέρ του δημοσίου συμφέροντος [ανωτέρω] όροι υπό στοιχεία Γ.3 και Β.6 [αφ' ενός] και Γ.3 και Β.9 [αφ' ετέρου]» των αποφάσεων περί εγκρίσεως των τεχνικών μελετών των υποέργων Σκουριάς και Ολυμπιάδας, αντιστοίχως.

9. Επειδή, κατά τα προεκτεθέντα, η προσβαλλόμενη ανακλητική υπουργική απόφαση εκδόθηκε, μεταξύ άλλων, στην συνέχεια της προμνησθείσης (σκέψη 7) πράξεως ΔΜΕΒΟ/Α/Φ.5.1.6/οικ.175135/1047/28.4.2015 του Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία επεστράφη στην εταιρεία Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. η υποβληθείσα, σε συμμόρφωση και προς τον όρο Γ.3 της αποφάσεως περί εγκρίσεως της τεχνικής μελέτης του υποέργου Ολυμπιάδας (απόφαση Δ8-Α/Φ.7.49.13/30258ΠΕ/ 5159ΠΕ/10.2.2012 της Δ/σης Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών του Υ.Π.Ε.Κ.Α.), μελέτη του Προσαρτήματος με τίτλο «Τεχνική Μελέτη Μεταλλουργικής Μονάδας Χαλκού, Χρυσού και Θεικού Οξέος Μαντέμ Λάκκου». Με την απόφαση, όμως, 3191/2015 του Ε' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία δημοσιεύθηκε στις 27.8.2015 δηλαδή μετά την έκδοση στις 19 και 20.8.2015 των προσβαλλομένων πράξεων, έγινε δεκτή η από 20.4.2015 αίτηση ακυρώσεως της εταιρείας Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. κατά της παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας της Διοίκησης να προβεί στην έγκριση του ως άνω προσαρτήματος και ακυρώθηκε η, θεωρηθείσα ως παραδεκτώς συμπροσβαλλόμενη με την αίτηση ακυρώσεως, ανωτέρω από 28.4.2015 υπουργική πράξη επιστροφής της μελέτης του προσαρτήματος. Ειδικότερα, κατά τα κριθέντα από το Δικαστήριο, «η αιτιολογία του ως άνω

Αριθμός 299/2015

εγγράφου ότι δεν έχει εκτελεστεί πρόγραμμα δοκιμών σε κατάλληλη ημιβιομηχανική κλίμακα επί τόπου του έργου είναι αφ' ενός μεν αόριστη, καθ' όσον δεν εξειδικεύει ποια συγκεκριμένη πλημμέλεια αποδίδει στο πρόγραμμα δοκιμών που έχει εκτελέσει η [εταιρεία] (κλίμακα δοκιμών, τόπος, χρησιμοποιηθέντα πετρώματα), αφ' ετέρου δε και πλημμελής διότι δεν αιτιολογεί τον λόγο για τον οποίο απορρίπτει ως μη αξιόπιστα τα παραχθέντα πορίσματα των δοκιμών, [τα οποία παρατίθενται στο σώμα της υποβληθείσης τεχνικής μελέτης και] από τα οποία προκύπτει η εφαρμοσιμότητα της μεταλλουργικής μεθόδου και στο συγκεκριμένο μίγμα τροφοδοσίας (χαλκοπυρίτη – αρσενοπυρίτη - σιδηροπυρίτη) και η καλή προσαρμογή του σε βιομηχανικό επίπεδο, προς διακρίβωση των οποίων είχε εξ άλλου τεθεί ο όρος από την Διοίκηση». Οι δε ισχυρισμοί του Δημοσίου ότι ούτε επιτόπου δοκιμές έγιναν ούτε επιτόπου δείγματα παρήχθησαν, καθ' όσον το εργοστάσιο εμπλουτισμού Ολυμπιάδας μέχρι σήμερα παράγει συμπυκνώματα από παλαιά τέλματα αφού δεν έχει αρχίσει η εξόρυξη του μεταλλείου, το δε εργοστάσιο εμπλουτισμού Σκουριών δεν έχει καν λειτουργήσει, απερρίφθησαν από το Δικαστήριο ως απαράδεκτοι διότι κρίθηκε ότι επιχειρείται με αυτόν τον τρόπο η συμπλήρωση μη νόμιμης κατά τα προαναφερθέντα αιτιολογίας διοικητικής πράξης με το μετά τη συζήτηση κατατεθέν υπόμνημα, αλλά και «εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμοι, διότι μόνο το γεγονός ότι οι δοκιμές δεν διενεργήθηκαν επιτόπου, ανεξαρτήτως του εάν αυτό ήταν εφικτό, δεν αρκεί για να στηρίξει την απόρριψη των διενεργηθεισών σε εξειδικευμένο εργαστήριο δοκιμών σε ημιβιομηχανική κλίμακα με μεταλλεύματα που είτε έχουν παραχθεί επιτόπου (αρσενοπυρίτες Ολυμπιάδας) είτε έχουν αποδεδειγμένως παρόμοια ορυκτολογική και χημική σύσταση με τα τοπικά (χαλκούχο μετάλλευμα του κοιτάσματος Bajo de Alumbraera Αργεντινής, σύμφωνα με την προσκομισθείσα από 18.1.2012 γνωμάτευση του Καθηγητή του Τομέα Ορυκτολογίας και Πετρολογίας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών)». Περαιτέρω, κατά τα κριθέντα με την ως άνω απόφαση 3191/2015 του Συμβουλίου της Επικρατείας, «δεδομένου δε ότι, ως

Αριθμός 299/2015

προκύπτει από το περιεχόμενο της πράξης [επιστροφής της υποβληθείσης μελέτης], η μη έγκριση του προσαρτήματος στηρίχθηκε κυρίως στην κατά τα ανωτέρω μη επαρκή αιτιολογία περί μη πληρώσεως του όρου περί διενέργειας επιτόπιων ημιβιομηχανικών δοκιμών, η δε επεξεργασία των λοιπών υποβληθέντων στοιχείων και η διατύπωση των παρατηρήσεων που ενσωματώθηκε στο έγγραφο έγινε κατά τρόπο ενδεικτικό, η [εν λόγω] πράξη θα πρέπει να ακυρωθεί στο σύνολό της, να αναπεμφθεί δε η υπόθεση στη Διοίκηση προς νέα νόμιμη κρίση, κατά την εκφορά της οποίας θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να ληφθούν υπ' όψιν αφ' ενός οι απαντήσεις της [εταιρείας] επί των επικουρικών παρατηρήσεων ... και αφ' ετέρου ότι επιστροφή φακέλου τεχνικής μελέτης προβλέπεται κατά το άρθρο 102 [του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών] μόνο για λόγους ανεπάρκειας ή ανακρίβειας των υποβληθέντων στοιχείων».

10. Επειδή, τα τέσσερα αιτούντα σωματεία εργαζομένων έχουν ως μέλη, όπως προκύπτει από τα προσκομισθέντα καταστατικά τους και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, μεγάλο αριθμό απασχολούμενων στο έργο «Μεταλλευτικές – Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας» για την υλοποίηση σχεδίου επένδυσης, το οποίο, κατά τα ήδη κριθέντα (Ε.Α. 398/2012), έχει ιδιαίτερη σημασία για την εθνική και τοπική οικονομία, λόγω της δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης, πρωτογενώς και δευτερογενώς, σε περιοχή με υψηλά ποσοστά ανεργίας, αλλά και λόγω της απόδοσης μεγάλων χρηματικών ποσών στο Κράτος από την φορολόγηση της δικαιούχου εταιρείας και κυρίως λόγω της ενίσχυσης των εξαγωγών και της θετικής επίδρασης στο ισοζύγιο συναλλαγών της Χώρας. Προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση ότι η εκτέλεση των προσβαλλομένων πράξεων και ο συνεπεία αυτής περιορισμός των εργασιών στην περιοχή, θα προκαλέσει στους ανωτέρω εργαζομένους ανεπανόρθωτη ή, πάντως, δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, κατά την έννοια του άρθρου 52 παρ. 6 του π.δ/τος 18/1989, συνισταμένη στην ουσιώδη μείωση των μέσων βιοπορισμού τους λόγω της θέσης τους σε διαθεσιμότητα ή της απώλειας των θέσεων εργασίας τους. Με το κατατεθέν

Αριθμός 299/2015

εντός της ταχθείσης κατά την συζήτηση από 18.9.2015 υπόμνημα οι αιτούντες υποστηρίζουν συναφώς ότι η επενδύτρια εταιρεία έχει ήδη θέσει σε διαθεσιμότητα, στην συνέχεια των προσβαλλομένων, 867 εργαζομένους ενώ έχουν προσκομίσει προς επίρρωση των ισχυρισμών τους δηλώσεις της εν λόγω εταιρείας Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. και άλλων συνεργαζομένων επιχειρήσεων, με τις οποίες γνωστοποιείται στις αρμόδιες αρχές η θέση εργαζομένων σε διαθεσιμότητα καθώς και δηλώσεις εργοδοτών περί καταγγελίας συμβάσεων εργασίας. Εξ άλλου, κατά νόμο (άρθρο 4 ν. 3846/2010, Α' 66, άρθρο 4), κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας ο μισθωτός λαμβάνει το ήμισυ του μέσου όρου των τακτικών αποδοχών των δύο τελευταίων μηνών, υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης.

11. Επειδή, το Δημόσιο με την προσβαλλόμενη ανακλητική υπουργική απόφαση επικαλείται, κατά τα προεκτεθέντα (ανωτέρω σκέψη 8), λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι συναρτώνται με την, οφειλομένη στην έλλειψη αποτελεσμάτων δοκιμών σε κατάλληλη ημιβιομηχανική μονάδα, επί τόπου του έργου, αδυναμία της Αρχής να διαπιστώσει την εφαρμοσιμότητα και τις επιπτώσεις της, προκριθείσης με την Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την Απόφαση περί εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων του συνολικού έργου, πυρομεταλλουργικής μεθόδου ακαριαίας τήξης στο εργοστάσιο μεταλλουργίας στο Μαντέμ Λάκκο προς παραγωγή χαλκού, χρυσού και αργύρου από τα συμπυκνώματα πυριτών Ολυμπιάδας και χαλκού – χρυσού Σκουριών. Η έναρξη, όμως, της εν λόγω κρίσιμης μεταλλουργικής επεξεργασίας των συμπυκνωμάτων προϋποθέτει την ολοκλήρωση άλλων εργασιών και ανάγεται, πάντως, σε μεταγενέστερο χρόνο, εφ' όσον κατά τα αναφερόμενα στην, εγκριθείσα με την ήδη ανακαλουμένη απόφαση Δ8-Α/Φ.7.49.13/ 30258ΠΕ/5159ΠΕ/10.2.2012, τεχνική μελέτη του υποέργου «Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Ολυμπιάδας» (υπό ε.ι.β.2.2), «η διεργασία αυτή θα ξεκινήσει το χρόνο 7 από την έναρξη των εργασιών στις Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Ολυμπιάδας οπότε και θα έχουν ολοκληρωθεί τα νέα έργα προσπέλασης και ανάπτυξης του μεταλλείου ... και το

Αριθμός 299/2015

μετάλλευμα θα μεταφέρεται υπογείως μέσω της νέας κύριας σήραγγας προσπέλασης και μεταφοράς Μαντέμ Λάκκου – Ολυμπιάδας στο νέο έργο εμπλουτισμού Μαντέμ Λάκκου». Αντιθέτως, το Δημόσιο, το οποίο φέρει και το σχετικό βάρος, δεν επικαλείται ειδικώς, ούτε με την προσβαλλόμενη υπουργική απόφαση ούτε με τις απόψεις και τα λοιπά έγγραφα της Υπηρεσίας προς την Επιτροπή Αναστολών, συγκεκριμένη περιβαλλοντική ή άλλη βλάβη από την συνέχιση των εργασιών, η εκτέλεση των οποίων είχε εγκριθεί με τις ήδη ανακαλούμενες αποφάσεις (Δ8-Α/Φ.7.49.13/2809/349/10.2.2012, Δ8-Α/Φ.7.49.13/30258ΠΕ/5159ΠΕ/10.2.2012 και άλλες, ανωτέρω σκέψη 2) αλλά, με το κατατεθέν εντός της ταχθείσης κατά την συζήτηση της κρινομένης αιτήσεως, από 18.9.2015 υπόμνημα αορίστως αναφέρει συναφώς τα ακόλουθα: «Η συνέχιση των εργασιών των ανακληθεισών τεχνικών μελετών χωρίς την τήρηση των όρων για ημιβιομηχανικές δοκιμές επί τόπου του έργου, επιφέρει αλλοίωση της στάθμισης του αυτοτελώς προστατευόμενου αγαθού του φυσικού περιβάλλοντος σε σχέση με τους αναγόμενους στο γενικότερο εθνικό και δημόσιο συμφέρον προστατευόμενους παράγοντες. Τούτο σημαίνει ότι τυχόν αναστολή των προσβαλλόμενων πράξεων θα επιτρέψει τη συνέχιση μιας δραστηριότητας ούτως ή άλλως περιβαλλοντικά επιβαρυντικής χωρίς ταυτοχρόνως να διασφαλίζεται η εφαρμοσιμότητα και η τεχνοοικονομική βιωσιμότητα της επένδυσης στις πραγματικές συνθήκες, δηλαδή το συμφωνηθέν παραγωγικό αποτέλεσμα της συνολικής εκμετάλλευσης των μεταλλείων Κασσάνδρας». Εξ άλλου, κατά τα προαναφερθέντα (σκέψη 5), με την απόφαση έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων του συνολικού έργου έχουν τεθεί αυστηροί, αναλυτικοί και ειδικοί ανά υποέργο όροι και περιορισμοί, ώστε να περιορισθούν στο ελάχιστο δυνατόν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον από το συνολικό έργο (βλ. και Ε.Α. 398/2012).

12. Επειδή, με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με τα ήδη εκτεθέντα, μετά στάθμιση δε της βλάβης των αιτούντων και των λόγων δημοσίου συμφέροντος που επικαλείται κατά τα προεκτεθέντα το Δημόσιο, και λαμβάνοντας περαιτέρω υπ' όψιν το λίαν σύντομο της ορισθείσης δικασίμου

Αριθμός 299/2015

(2.10.2015) για την εκδίκαση της αιτήσεως ακυρώσεως, η Επιτροπή κρίνει ότι πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να ανασταλεί η εκτέλεση των προσβαλλομένων πράξεων (ήτοι της απόφασης ΔΜΕΒΟ/Α/Φ.7.49.13/177642/1854/19.8.2015 του Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθώς και του εγγράφου 12237/20.8.2015 της Προϊσταμένης της Επιθεώρησης Βορείου Ελλάδος του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων), μέχρι την δημοσίευση οριστικής αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας επί της ασηκθείσης αιτήσεως ακυρώσεως. Μειοπήφησε η Σύμβουλος Μ. Καραμανώφ, η οποία διατύπωσε την ακόλουθη γνώμη: Η Διοίκηση επικαλείται λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι συνίστανται στην πρόληψη της επαπειλουμένης στο περιβάλλον βλάβης, εκ του γεγονότος ότι δεν έχει ακόμα αποδειχθεί προσηκόντως από την εταιρεία «Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.» και διαπιστωθεί αρμοδίως από τη Διοίκηση η εφαρμοσιμότητα, προσφορότητα και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μεθόδου flash smelting στις συγκεκριμένες πραγματικές επιτόπιες συνθήκες. Στο στάδιο έγκρισης της ΜΠΕ η μέθοδος αυτή καθεαυτήν είχε μεν κριθεί, κατ' αρχήν, αποδεκτή, πλην όμως με την επιφύλαξη, η οποία διατυπώθηκε μεταγενέστερα στα πλαίσια της προβλεπομένης από τη μεταλλευτική νομοθεσία διαδικασίας, της εκπλήρωσης εκ μέρους της εταιρείας ορισμένου όρου (Β6, Β9), ως προϋπόθεσης για την οριστική έγκριση του οικείου προσαρτήματος της τεχνικής μελέτης. Και ναι μεν η άρνηση της Διοίκησης να εγκρίνει το ως άνω προσάρτημα της τεχνικής μελέτης ακυρώθηκε με την υπ' αριθ. 3191/2015 απόφαση του ΣΕ για λόγους αοριστίας και πλημμέλειας της αιτιολογίας της, ως και για το λόγο ότι μόνη η μη διενέργεια δοκιμών επί τόπου του έργου (όπως προέβλεπε ο όρος Β9) δεν αρκούσε για να στηρίξει την άρνηση αυτή, πλην όμως, η υπόθεση αναπέμφθηκε στη Διοίκηση, προκειμένου αυτή είτε να εγκρίνει είτε να μην εγκρίνει, με νόμιμη πλέον αιτιολογία, την επίμαχη μελέτη. Εφ' όσον λοιπόν το θέμα της έγκρισης της τεχνικής μελέτης παραμένει εκκρεμές ενώπιον της Διοίκησης, η ως άνω ακυρωτική απόφαση δεν κλονίζει τους

Αριθμός 299/2015

ισχυρισμούς της Διοίκησης περί συνδρομής λόγων δημοσίου συμφέροντος σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος, οι οποίοι κωλύουν τη χορήγηση της αναστολής. Κατά συνέπεια, εν όψει και του συντόμου της δικασίμου που ορίστηκε για την εκδίκαση της αιτήσεως ακυρώσεως, δεν συντρέχει λόγος χορήγησης της αιτουμένης αναστολής.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται την αίτηση.

Διατάσσει, κατά τα εκτιθέμενα στο αιτιολογικό, την αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης ΔΜΕΒΟ/Α/Φ.7.49.13/177642/1854/19.8.2015 του Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθώς και του εγγράφου 12237/20.8.2015 της Προϊσταμένης της Επιθεώρησης Βορείου Ελλάδος του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων, μέχρι την δημοσίευση οριστικής αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας επί της ασηθείσης αιτήσεως ακυρώσεως.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου, και

Επιβάλλει συμμέτρως στο Ελληνικό Δημόσιο, τον Δήμο Αριστοτέλη και τους αναφερόμενους στην τέταρτη σκέψη συλλόγους, σωματεία και συνεταιρισμούς, οι οποίοι κατέθεσαν το από 15.9.2015 υπόμνημα, την δικαστική δαπάνη των αιτούντων που ανέρχεται σε επτακόσια (700) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 28 Σεπτεμβρίου 2015 και εκδόθηκε στις 2 Οκτωβρίου του ίδιου έτους.